

140,5) «έλαιον δέ άμαρτωλού μη λιπανάτω την κεφαλήν μου») *Ηπ. *Αμαρτωλοί ποῦ φύγετε και δίκαιοι ποῦ πάτε; (έπί θεομηνιῶν και σεισμῶν. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,149) Πελοπν. (Δημητσάν. κ. ά.) *Αδουλ' κι άμάρτουλ' φάγαν (αδουλ' = αδολοι. Οί τυχόντες, γνωστοί και άγνωστοί έλαβον μερίδιον) Μάδυτ. *Αμαρτωλός ηφασε κ' ηρωσενε κι ο δίκαιος αποξύλωσενε (ο πονηρός σφετερισθείς τι τιμωρείται έλαφρότερον του άγαθού. *Η παροιμ. και μεσν. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,149 κέξ.) Νάξ. *Εφαγε ο άμαρτωλός και κρύωσε (το ρίγος θεωρείται ένδειξις άμαρτίας. Πβ. και ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,149) Κεφαλλ. *Εφαγε ο άμαρτωλός και πάγωσε (συνών. τῆ προηγούμενη) Θράκ. (Σηλυβρ.) Κωνπλ. || Γνωμ. *Σ τῶν άμαρτωλῶν τῆ χώρα τὸ Μάι μῆνα βρέχει (διότι η βροχή του Μαΐου βλάπτει την γεωργίαν) πολλαχ. *Σ τῶν άμαρτωλῶν τῆ χώρα Δουραμάνης *πίσκοπος (δπου τα ηθη είναι φαῦλα, εκεί εύδοκιμούν οί πονηροί και φαῦλοι. Το Δουραμάνης ον. κύριον Τουρκικόν εκ του Abd-ul-Rahman, λέγεται δέ επί της γενικῆς σημ. του Μωαμεθανός. Του γνωμ. υπάρχουν πολλαί παραλλαγαί. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,152) Πελοπν. (Μεσσ.) *Σ τῶν άμαρτωλῶν τῆ χώρα αδικος κριτής καθίζει (συνών. τῶ προηγούμενῶ) *Ηπ. Ζάκ. Τῆν. || *Άσμ.

*Εδῶ τί θές, άρματωλέ, τί θές, μαγαρισμένε;

Λαγκάδ. Συνών. κολασμένος (ιδ. κολάζω). Πβ. άμαρτωλούτσικος. 2) *Ατυχής, δυστυχής Πελοπν. (Λακων.): *Αμαρτωλό σπίτι (οικογένεια). Συνών. άτυχος.

Β) Ουσ. 1) Το θηλ. άμαρτωλή, γυνή άνήθικος, πόρνη Κεφαλλ. κ. ά. *Η σημ. και μεταγν. Πβ. Κ.Δ. (Λουκ. Εύαγγ. 7,37) «γυνή, ητις ην εν τῆ πόλει άμαρτωλός». 2) Ουδ. πληθ. άμαρτωλά, οί ορχεις κατ' εύφημισμὸν Πελοπν. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οίν. Τραπ. Χαλδ.) Συνών. άμάλαγα (ιδ. άμάλαχτος 1 γ), άρχίδια (ιδ. άρχίδι), άχαμνά (ιδ. άχαμνός), τρυφερά (ιδ. τρυφερός), τρυφερούλλια (ιδ. τρυφερούλλης). Πβ. άμελέτητα (ιδ. άμελέτητος).

άμαρτωλούτσικος επίθ. Καπ. (Συνασσ.)

*Εκ του επίθ. άμαρτωλός και τῆς υποκοριστικῆς καταλ. -ούτσικος.

*Ο άμαρτωλός εις μικρόν βαθμόν, άμαρτωλός πως.

άμαρτωλώνομαι άμάρτ. άμαρτωλώνομαι Θράκ. (Περίστας. κ. ά.)

*Εκ του επίθ. άμαρτωλός.

Παραβαίνω τās έντολάς τῆς θρησκείας. Πβ. άμαρτάνω, άμαρτεύω.

άμάσητος επίθ. κοιν. άμάσ'τους βόρ. ιδιώμ. άμάσετος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οίν. *Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ά.) άμάτατε Τσακων. άμάσιτος Θράκ. (Σαρ-εκκλ.) *Ιόνιοι Νῆσ. Κρήτ. Πελοπν. (Λακων.) Σύμ. — Λεξ. Δεέκ Λάουνδ. άμάσιτους Θεσσ. κ. ά. άμάσιγος Πελοπν. (Κορινθ. Σουδεν.)

Το μεταγν. επίθ. άμάσητος. *Ο τύπ. άμάσιτος, ο όποίος και παρά Σομ., κατά τα πολλα επίθ. εις -ιστος. Το άμάσιτους από του άμάσιτος κατ' άνομ.

Α) Κυριολ. 1) *Ο μη μασηθείς, επί τροφῆς κοιν. και Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οίν. *Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ά.): Κατεβάζει το φρεσί άμάσητο. Το πῆγε άμάσητο το ψωμί κάτω κοιν. *Εκούρτεσεν άμάσητον τῆ βούκκαν άτ' κ' έλίγον

έπέμ'ενεν νά φουρκίεται (κατέπιεν άμάσητον τον βλωμόν και ολίγον έλειψε νά πνιγῆ) Τραπ. Χαλδ. *Αμάσστο εκούρτεσε τ' άπίδ' τῶαι έστάθε 'ς σῆ γούλαν έθε (άμ. κατέπιε το άπίδιον και έστάθη εις τον λαιμόν του) *Οφ. || Φρ. Πάει άμάσητο κάτω (δέν έχω ορεξιν) Πελοπν. (*Αρκαδ.) || Παροιμ. φρ. *Αμάσιτα δέν καταπίνονται (ουδέν έργον συντελείται άνευ παρασκευῆς) ΝΠολιτ. Παροιμ. 2,152.

2) *Ο μη δυνάμενος νά μασηθῆ ένεκα σκληρότητος η τραχύτητος κοιν.: Αυτό το κρέας είναι άμάσητο.

Β) Μεταφ. 1) *Επιτόλαιος, άβασάνιστος, επί λόγου Πελοπν. (Λακων.): *Αμάσητα λόγια ποτέ σου μη πῆς. 2) Σαφῆς και ουχι διακεκομμένος, επί λόγου (διά την σημ. πβ. την άντίθ. φρ. μασημένα λόγια, ητοι άσαφή) Πόντ. (Κερασ.): *Αν 'κ' εφταιξες, γιατί τα λόγια σ' άμάσετα 'κι λές; (*κι = ουκι = δέν).

*Η λ. και ως τοπων. υπό τον τύπ. *Αμάσ'τους Στερελλ. (Ζίλιστ.) *Αμάσ'του Στερελλ. (Στρομίν.)

άμασία η, Πελοπν. (Γορτυν. Κορινθ. κ. ά.)

*Εκ του στερητ. ά- και του ρ. μασῶ

Στέρησις τροφῆς: Φρ. Αυτός έχει άμασία η άμασίες! (στερεΐται τροφῆς, πένεται δεινῶς).

άμασκάλα η, επίθ. θηλ. άμάρτ. μασκάλα Κύπρ.

*Εκ του ουσ. άμασκάλη. Διά τον σχηματισμόν πβ. τα επίθ. γαιτάνα, καννέλλα, καρβούνα, καρτάνα, σιδερα κττ. εκ των ουσ. γαιτάνι, καννέλλα, κάρβουνο, καρτάνα, σίδερο.

*Η έχουσα λευκήν γραμμῆν κατά την μασχάλην, επί αιγός. Πβ. άμασκαλιός.

άμασκαλάρι τό, άμάρτ. μασκαλάρι Εϋβ.

Το ουδ. του επίθ. *άμασκαλάρις ουσιαστικοποιηθέν.

Βούς παρεξυγμένος εις το ζευγος άλλων βοῶν: Αυτό το βόδι θα το βάλω μασκαλάρι. *Η λ. και ως επών. υπό τον τύπ. Μασκαλάρις Εϋβ. Μασκαλέρις Πελοπν. (*Αρκαδ.) Πβ. άμασκαλιάρις.

άμασκαλαῖτος επίθ. Κρήτ. μασκαλαῖτος Κρήτ. Νάξ. Σύμ. Χίος

*Εκ του ουσ. άμασκάλη και τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αῖτος.

*Ο έχων περι την μασχάλην χρῶμα διάφορον, συνήθως επί αιγός, αλλά και επί προβάτου ένθ' άν.: Μασκαλαῖτο πρόβατο Χίος

άμασκαλατόψαρος επίθ. άμάρτ. μασκαλατόψαρος Κρήτ.

*Εκ των επίθ. άμασκαλαῖτος και ψαρός.

*Ο γενικῶς μέν έχων χρῶμα ψαρόν, περι δέ την μασχάλην διάφορον, συνήθως επί αιγός. Πβ. ψαρομάσκαλος.

άμασκαλεά η, Μῆλ. άμοσκαλεά Κεφαλλ. άβασκαλε Δ.Κρήτ.

*Εκ του ουσ. άμασκάλη και τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εά. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,254.

Ποσότης δυναμένη νά περιληφθῆ υπό την μασχάλην ένθ' άν.: Μια άμασκαλεά χορτάρι Κεφαλλ. Συνών. άμασκαλωσιά 4.

